Gråpappers-ansiktet.

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

Gråpappers-ansiktet.

Den namnkunnige härföraren, Hertig *Bernhard af Sachsen-Weimar*, vår store *Gustaf Adolfs* efterträdare i striden för den evangeliska läran, hade en yngre bror, vid namn Albrecht, som var lika mycket utmärkt för sin vanskapliga fulhet, som Bernhard för sin manliga skönhet. Liten och puckelryggig till gestalt, med en bred mun, svarta tänder och eldrödt, upprättstående hår samt en grågrön ansiktsfärg, utgjorde han alla fruntimmers fasa, hvar han visade sig. Likväl var denne, af naturen så vanlottade varelse en furste, rikt begåfvad med ett ädelt, känsligt hjärta. I medvetande af sitt olyckliga utseende, undvek han också så mycket som möjligt alla större sällskap och lefde mest inom sitt palats. Men hans ställning i lifvet, hans höga rang och innerliga tillgifvenhet för den äldre, regerande brodern, nödgade honom att icke helt och hållet lefva för sig själf, utan någon gång deltaga i hofvets lustbarheter eller själf anställa sådana. Och oaktadt en rysning alltid öfverföll damerna, då hertig Albrecht nalkades dem för att säga något vänligt eller artigt ord, måste dock alla erkänna, att, sedan den första hemska känslan öfvervunnits, hans samtal, hvari ett godt och människoälskande hjärta afspeglade sig; ej kunde annat än förefalla dem behagliga.

Bland de damer, som tillhörde det Weimarska hofvet, var en ung flicka af hög börd och glänsande skönhet. Uppfödd på landet, ovan vid stora världen, föraktande det tanke- och känslolösa smicker, hvaraf honöfverhopades vid sitt första inträde på hofvet, lefde hon merendels tyst och sluten inom sig själf, under det att nöjets fjärilar fladdrade omkring henne. Och när de flyktiga sommarfåglarna slutligen märkte, att den friska, yppiga rosen icke innehöll för *dem* någon honung att hämta, lämnade de henne allt mer och mer, tills de, leende åt den barnsliga, landtliga enfalden, sväfvade åt andra håll för att söka sin lycka. Den sköna *Theodolinda* saknade dem icke, och hon afundades ej heller någon af de nya blommor, till hvilka de flögo.

Hertig *Albrecht* hade noga lagt märke till allt detta. Med stilla förtjusning hade han ofta, stundom hela timmar igenom, stått försänkt i åskådningen af Theodolindas underbara behag. Aldrig hade han, den förkastade, nästan från mänsklighetens område utstötte vanskaplingen, ty så ansåg han sig själf, vågat till henne yttra ett ord.

Men då det ej undfallit honom, att de vackra sprättarne med sina granna fraser ej kommit längre än han med sin tystnad, så tänkte han: "*Hon* är min skyddsängel, mitt allt. Hon ser till det inre. *Hon*, fastän själf så himmelskt skön, vet och känner, att skönheten är förgänglig. Jag älskar henne — ja! jag älskar henne af hela min själ — och jag vill utkora henne till min maka. — Dock — hvad säger jag? — — Huru skulle hon, gudomens renaste stråle, kunna fördraga att ens ett ögonblick sänka sin blick ned till det usla missfoster, som tillbeder henne?

Men jag är furste, jag är rik och självständig. Jag äger rätt att förmäla mig med den, jag väljer, ty för tronen föddes jag icke, och maktens åtrå *har* aldrig fattat och *kan* aldrig fatta rot i mitt bröst. Hvad hon är skön! Om jag en gång skulle försöka.

Och hertig *Albrecht* satte sig ned vid skrifbordet. Hela hans själ var full af *Theodolinda* och han beslöt att utgjuta

sina känslor genom vers. Kärlekens yppigaste poesi brann i hans hjärta.

Han begynte skrifva. — Den ena raden efter den andra skapades och förkastades. Det blef till slutingenting kvar, hvarken i hufvudet eller på papperet. Utmattad af kärlekens och sångmöns gemensamma ansträngningar, sönderref han papperet, gick till sängs, i det han sade för sig själf: "Nej! — Nej! — Nej! Jag vill *tala*. Jag måste se henne, ansikte mot ansikte och tala. Hon *skall*, hon *måste* förstå mig."

Några dagar därefter firades en fäst på det hertigliga slottet. Hertig Albrecht hvarken kunde eller ville vara frånvarande.

Han kom sent, men utstyrd med all den konstfulla prakt, som han ansåg nödig att öfverskyla sina naturliga lyten. Musikens tjusande toner hörde han icke, de tindrande stjärnor, som i sferisk dans hvälfde sig omkring honom, såg han icke. Hans öga och hans hjärta sökte blott *Theodolinda* ...

Och de funno henne midt i den brinnande dansen. Vid hennes sida, henne hårdt omslutande, sväfvade en skön, ridderlig gestalt, som nästan tycktes bära henne på sina armar.

Det brusade i hertig *Albrechts* bröst. En vild harm upplågade först där inne, men han blef lugnare, så snart dansen upphört. *Theodolinda* satte sig ned och hennes flämtande bröst utsände liksom små vestanfläktar öfver den olyckligt lycksalige furstens missbildande anlete. Den ridderliga gestalten försvann, och under det dofva sorl, som vanligen sprider sig i salongen efter en slutad dans, repade hertig Albrecht mod, steg fram till Theodolinda och sade: "Min fröken!" — —

"Hu!" svarade den sköna *Theodolinda*, bleknande och vände sig bort.

"Är ni rädd för mig?" frågade hertig *Albrecht*, något förlägen.

"Nej visst inte, ers höghet!" svarade *Theodolinda*, under det hon reste sig upp blek som döden.

"Hatar ni mig?"

"Huru vore det mig möjligt?"

"Ja! men om ni ville, nog vore det möjligt."

"Jag *vill* det icke", utbrast *Theodolinda* under tårar och gömde därunder sitt ansikte i den präktiga näsduken.

"Så älska mig då!"

"Det *kan* jag ej", svarade *Theodolinda*m och störtade ut ur salen.

Hertig *Albrecht* stod kvar efter henne, ful, ohygglig så till skapnad som åthäfvor, och gapade under den ursinniga dansen. Ingen Theodolinda syntes mer till. Hvad skulle han göra?

Nästan vansinnig for han hem. Flera dagar tillbragte han ensam, under grufliga strider med sig själf. En afton satte han sig ned och skref efterföljande bref:

"Dyraste!

Om Du afskyr min yttre skepelse, så är Du lik alla andra människor, som sett mig. Men om Du läst i min själs, för världens ögon tillslutna bok, så vet Du, att jag älskar dig.

I morgon afton kl. 9 vill och ämnar jag besöka dig; men jag kommer icke allena.

Din Albrecht."

Brefvet afsändes och anlände till Theodolinda! Det var en mörk och kulen höstnatt. Stormen hven kring hörnen af det stora, tomma palatset. Hertig *Albrecht* var så orolig, men så säll; ty han visste, på hvem han tänkte.

*

Det led emot gryningen. Ingen blund hade sänkt sig öfver den älskande furstens ögonlock. I samma stund som de

slötos uppgick för hans själ ett klart sken, hvilket med sina bländande bilder förjagade sömnens skuggestalter, och smekte med ljufva dofter hans vakande och trängtande inbillning.

Svaret kom — och det lydde så här:

"Ers höghet!

I morgon afton firas mitt bröllop. Välkommen för att deltaga i den enkla, anspråkslösa högtidligheten!

Theodolinda."

Brefvet föll ur den olycklige furstens hand.

Förkrossad satt han där, beröfvad sin enda glädje på jorden, sitt sista hopp. Hon står brud i morgon — och hon bjuder mig som vittne till brudgummens sällhet. Ja! — — — Ja! Jag vill komma och mörda dem med min blick. Nej! icke mörda ...; men jag vill stjäla deras fröjd ifrån dem; bringa dem till förtviflan ... Nej, det vill jag icke heller. — Men jag går dit; jag vill ännu en gång tjusas af hennes åsyn, och sedan — sedan ... Hvad *har* jag och hvad *är* jag sedan?"

Bröllopsdagen inföll. När det led emot aftonen, lät hertig *Albrecht* utstyra sig med all den prakt, han förmådde, och förbidade under stigande oro den avgörande stunden. Han vandrade af och an i de stora salarna, stannade emellanåt och öppnade ett af de fönster, som vette mot det rikt upplysta bröllopshuset. Utanföre låg staden, upplyst af månens ljus och fyllde på samma gång den stora löpgrafven, som omgaf palatset, med stora, mystiska slagskuggor. Sorlet af de anländande vagnarna ljöd redan doft i prinsens öron, och hans hjärteblod svallade i vågor, upprörda af den fruktansvärda lidelsens storm.

Klockan slog sex. En kammartjänare inträdde och förkunnade, att tiden var inne. Då uppgifver hertigen ett förfärligt skrik, rifver sitt hår, springer upp som en ursinnig, far under upprepade, gälla klagorop af och an i rummen och störtar sig slutligen med blixtens fart genom det öppna fönstret ned i löpgrafven.

Det förskräckta furstliga hoffolket skyndade, med kammartjänaren i spetsen, för att, om möjligt, rädda sin herres lif. Han var af dem alla älskad för sin mildhet och välgörenhet. Sedan det ändtligen lyckats dem att uppdraga honom ur djupet, funno de snart, att alla bemödanden att återkalla honom till lifvet voro fruktlösa. De förde under tårar hans andelösa kropp in i palatset, och vakade däröfver hela natten, sedan bud blifvit affärdadt till hertigliga slottet för att anmäla hvad som skett.

Det djupa intryck, en sådan tilldragelse gjorde på stadens invånare i allmänhet samt på den aflidnes anhöriga i synnerhet, kan man lätt föreställa sig. Densköna *Theodolinda* kunde ej undgå att göra sig själf hemliga förebråelser, och ansåg sig som en, ehuru visserligen oskyldig, orsak till det rysliga självmordet. Slutligen begynte dock sinnena lugnas. Begrafningen gick för sig i största tysthet.

Det stora palatset stod sedan en lång tid, ja nära ett helt århundrade, öde, ty ingen ville bebo det. Emot slutet af 1700:talet inköptes det af en grefve *von Einsiedel*, hvilken nyligen förmält sig med ett ungt och älskvärdt fruntimmer. Efter att hafva ånyo låtit i tidens smak inreda rummen, flyttade han också dit med sin maka, och de tillbringade därstädes i början ett ganska lyckligt lif.

En afton sade grefven till sin hustru: "Viktiga angelägenheter tvinga mig att företaga en längre resa. Jag gör det med ledsnad, ty jag beröfvas på någon tid den glädjen att njuta af ditt förtroliga umgänge. Emellertid hoppas jag, att du ej förgäter mig och jag vill så fort möjligt är åter skynda i dina armar. Din syster, om du endast ger henne en vink därom, skall säkert med nöje under min frånvaro hålla dig sällskap."

Den unga grefvinnan blef icke litet bedröfvad öfver denna oförmodade skilsmässa. Men då resan redan var bestämd och oundviklig, så måste hon finna sig i sitt öde, och samma dag som grefven afreste inträdde hans svägerska i huset för att mildra saknaden och förkorta de långa kvällarna.

Då det led mot skymningen och de båda systrarna sutto inbegripna i ett förtroligt samtal, rusar den yngre häftigt upp, i det hon ropar: "Hu! Hvad här luktar lik."

Grefvinnan steg upp högeligen förvånad, och ansträngde sina luktorgan för att öfvertyga sig, om det verkligen så förhöll sig, men hon var icke i stånd att känna det ringaste tecken till liklukt. Därför försökte hon lugna sin syster igen, men det ville icke lyckas. "Här är visst för kallt, du fryser, det är alltihop. Jag vill låta göra upp eld i spiseln."

Snart sprakade en munter brasa i kaminen och en stund förflöt tämligen stilla. Men åter springer systernupp, och från hennes läppar höres ett nästan vanmäktigt ljud: "Hu! Hu! Hvad det luktar lik!" — Hela hennes kropp skalf som ett asplöf, och med yttersta möda kunde grefvinnan förmå systern att sätta sig ned vid kaminen. Oupphörligt kände hon liklukt, och hon själf syntes blek som ett lik.

Midnatten nalkades. Kolen i kaminen lågo redan öfverdragna af en tunn, gråaktig fallaska. På marmor- det stod en brinnande silfverkandelaber, och vägguret lät höra sina afmätta knäppningar. Fröken reser sig stilla upp från stolen, går med vacklande steg öfver rummet och suckar, knappast hörbart: "Den här liklukten tar lifvet af mig. Jag vill fara hem — jag måste — jag dör ..."

Då störtar grefvinnan fram, för att fatta i klocksträngen och ringa åt betjäningen.

Men se! Där stod redan med klocksträngen i handen en liten, ful och puckelryggig gestalt, med eldrödt upprättstående hår och ett gråpappersfärgadt ansikte. Hans förvridna läppar formade sig till ett på en gång mildt och vildt leende — och han ringde af alla krafter.

Grefvinnan föll vid denna anblick sanslös till golfvet.

Sedan de båda systrarna genom domestikernas försorg åter blifvit bragta till sans, gingo de till hvila. Ingen liklukt förspordes mer — och morgonen därpå föreföll dem den förflutna nattens äfventyr nästan som en dröm.

Dagar och veckor försvunno, men intet ovanligt eller besynnerligt tilldrog sig. En viss dysterhet rådde väl i huset efter den hemska tilldragelsen, men ingen talade mera därom. Allt gick numera åter sin jämna gång och den ena dagen liknade den andra.

Men det begaf sig en dag, att i grefvinnans kabinett anmäldes en resande, hvilken begärde företräde. Det beviljades. Mannen medförde den sorgliga underrättelse, att grefve *von Einsiedel* på sin resa hastigt aflidit, rörd af slag, nära franska gränsen. Oaktadt den varsamhet, hvarmed den främmande så småningom beredde den unga änkan på det olyckliga dödsbudet, blef hon likväl därafnära nog tillintetgjord. Den resande öfverlämnade därjämte alla den aflidnes tillhörigheter, hvilka man efter hans död sorgfälligt tillvaratagit. Grefvinnans djupa sorg upplöste sig snart i en svår sjukdom, som hotade att bortrycka henne. Systern var för henne en öm vårdarinna, och ungdomsstyrkan segrade slutligen öfver den hotande döden. Grefvinnan hade redan lämnat sängen, och tycktes så småningom återhämta sina medtagna krafter, då åter en händelse inträffade, som ej litet bidrog att fördröja hennes fullkomliga tillfrisknande.

Alla grefvens papper och öfriga affärer befunnos, vid anställd utredning, i den bästa ordning. Endast ett ganska viktigt familjedokument, hvarpå den efterlämnade änkans snart sagdt hela timliga väl berodde, stod icke att finna. Man sökte, man letade öfverallt, och grefvinnan själf, som naturligtvis därvid var mest intresserad, genomsökte alla lådor, där hon visste, att hennes man i lifstiden förvarat angelägna handlingar. Förgäfves! Dokumentet var och förblef borta.

En afton sitter grefvinnan, ganska svårmodig till sinnes med hufvudet lutadt mot handen och grubblar på det försvunna papperet. Ehuru hon icke längre kunde smickra sig med det ringaste hopp att någonsinsin återfinna det, sväfvade likväl inbillningen från den ena sannolikheten och den ena möjligheten till den andra. Och hastigt, liksom om ett inre ljus uppgått för henne fattar hon en kandelaber och går emot dörren till den afsomnades skrifrum. Då besinnar hon sig litet. Hvartill skulle det väl tjäna att ytterligare leta på de ställen, som hon hundrade gånger så noga undersökt? Likväl öppnar hon dörren. O, fasa! Hvad ser hon? Vid ebenholz-skåpet, som nu syntes öppet, står den lilla rödhåriga och puckelryggiga spökgestalten och pekar under det fasligaste leende på en utdragen lönnlåda.

Liksom förstenad stannade grefvinnan i dörren. Hon förmådde ej gå hvarken fram eller tillbaka, icke heller gifva något ljud ifrån sig. Spöket försvann. Men i lönnlådan återfanns sedan det så ifrigt eftersökta familje-dokumentet.

En hemsk förskräckelse rådde hos allt tjänstfolket. De förtäljde, att under grefvinnans sjukdom hade det ohyggliga Gråpappersansiktet tid efter annan uppenbarat sig. Än hade en dräng sett detsamma i källaren, än hade hushållerskan träffat det i skafferiet och andra gånger hade det mött kammarjungfrun i garderoben. Alla instämde likväl däri, att det aldrig, oaktadt sitt vidriga utseende, förrådt något ondt uppsåt, utan snarare en afsikt att biträda dem i deras sysslor, eller visa dem på saker, som de sökte och själfva icke kunde finna.

Utan att misskänna andeväsendets välvilja, hvaraf hon själf rönt ett så påtagligt prof, beslöt likväl grefvinnan att öfvergifva en boning, där denna gäst tycktes hafva inkvarterat sig. Hon flyttade till ett annat hus, och lämnade det gamla palatset till andens fria förfogande. Flera år förflöto, utan att någon mänsklig varelse satte sin fot inom dess portar.

Men när nu den förundran, som ofvan skildrade händelser öfver allt i Weimar uppväckt, hunnit glömmas, och Gråpappersansiktet, som aldrig visade sig utom sitt eget hus, lämnat rum för nya samtalsämnen, inköptes slutligen det förut så illa beryktade palatset af en förnäm och rik sachsisk embetsman, som likväl sällan bodde där, men ofta i slottet gaf lysande fester, som ofta nog bevistades af storhertigliga hofvet.

Vid *ett* sådant tillfälle satt en gång, omkring midnatten och efter slutad bal, det lika talrika som förnäma sällskapet vid taffeln. Musiken klingade i den stora, rikt smyckade salen, kavaljererna njöto med begärlighet af de läckra viner och rätter, under hvilka bordet sviktade, och de sköna, ännu flämtande efter den sista dansen, läppjade stundom på den i kristallglaset glödande drufvosaften. Alla andades munterhet och glädje. Men just som desserten skulle serveras, och orkestern höll sig färdig att ånyo låta sina accorder frambrusa, uppkom en häftig vind inne i salen, susade rundt omkring det festliga bordet, så att det frasade i damernas sidenklädningar, och slutade sin rund vid dörren, dit nu alla närvarande, icke utan en viss häpenhet, riktade sina blickar.Och se, där står åter vårt Gråpappersansikte i all sin gamla styggelse, men nu sväfvade intet leende på hans läppar, utan ett genomträngande, hånfullt: "Ha-ha-ha-ha!" skallade genom salen, hvarefter synen genast försvann. Bestörtning, fruktan, förfäran och dåningar följde nu på aftonens lustbarheter och nöjen. Desserten, som mången längtat att smaka, fick stå orörd, och under ett oredigt sorl och vimmel upplöstes sällskapet. Hvar och en for så fort han kunde hem till sitt, och förde med sig ett kusligt minne, hvilket helt och hållet utplånade hvarje gladt intryck af det behag, den ädle och gästfrie värden sökt bereda sina gäster.

Denna händelse vände åter allas tankar och samtal på den förut så gammalmodiga andeuppenbarelsen. Den store skalden *Goethe*, som nästan var oskiljaktig från den då regerande storhertigen och tillika dess närmaste umgängesvän, hade säkerligen icke saknats vid ofvannämnda tillfälle, om han icke på samma tid vistats i Carlsbad, hvarifrån han först mot hösten återkom. Naturligtvis erhöll han snart del af hvad som under den märkvärdiga natten tilldragit sig. Han smålog i början däråt, men yttrade sig ej vidare i ämnet. Sanningen af hvad han hört kunde han ej uppenbart bestrida, då så många åsynavittnen funnos, och bland dem hans egen furste, jämte andra personer, hvilkas trovärdighet han icke kunde betvifla. Men det var icke fritt, att därjämte en viss nyfikenhet och lust att komma underfund med rätta förhållandet, d. v. s. att *själf* erfara, om icke alltsammans varit en tillställning, ett bedrägeri, hade uppstått hos honom. Därföre säger han en dag till det förtrollade palatsets ägare, till hvilken han stod i nämare vänskapsförhållande, och som genast efter andeuppenbarelsen för alltid afsade sig nöjet att där anställa fester:

"Låt mig tillbringa en natt i edert palats. Men jag vill vara alldeles ensam. Hända hvad som vill och kan! Jag skall försöka bärga mitt lif."

Hans vän sökte väl i början afråda honom från ett sådant beslut, men då han märkte, att Goethes föresats var orygglig, och han dessutom väl kände dennesfördomsfrihet och stora själsstyrka, gaf han utan vidare invändning sitt samtycke.

Skalden utsatte själf den instundande natten därtill och lät i ett af de inre rummen i palatset åt sig tillreda en säng, samt förse sig med alla de bekvämligheter, han för natten kunde behöfva. Då allt var i ordning, hemförlofvade han sin betjäning och stängde själf porten efter dem, sedan han förut noga undersökt alla rummen i våningen. Därefter återvände han ensam till sängkammaren och tillslöt omsorgsfullt dörren.

Goethe, skön och vördnadsbjudande till gestalt, liksom till egenskaper, vandrade nu allena, under tysta tankar, af och an i det rikt upplysta rummet. Klockan slog elfva. Han satte sig ned vid kaminen, där ännu de utbrunna kolen glimmade och spredo ifrån sig en stilla, behaglig värme. Bullret på gatorna hade småningom bortdött, blott ljudet af enskilda vandrares steg hördes ännu, hvilket blott då och då öfverröstades af ugglornas skrän från den angränsande slottsträdgården. Stora, högtidliga tankar sväfvade fram, likt de saligas skimrande vålnader, innanför skaldens höga panna. Han ville afvakta midnattstimmen, förrän han gick till sängs.

I palatset var det tyst som i grafven. Tornuret lät sitt dystra tolfslag ljuda öfver den slumrande staden. Goethe reste sig upp, såg sig omkring, putsade ljusen och beredde sig till hvila, men icke till sömn. Sedan han klädt af sig och intagit sängen, fattade han en bok — det var *Herders* senaste arbete — och läste, ehuru med långa afbrott, flera sidor igenom. Ingen ovanlig syn, icke ett knäpp förnam han.

Då det led emot dagningen, ämnade han utsläcka ljusen och öfverlämna sig i Morphei hulda beskydd. Men, fastän trött af en oupphörlig väntans ansträngningar, fattade han beslutet att inom palatset icke tillsluta sina ögon, ty han ville hvarken låta den återkommande betjäningen finna sig sofvande, ej heller ådraga sig den förebråelse, att han icke passat på, i händelse något besynnerligt skulle inträffa. Men då det redan blifvit ljusan dag, då sömnens gud, efter en genomvakad natt,vanligen gör sin makt gällande, sträckte han ut sig i sängen, och sade halfhögt för sig själf:

"Det var också ett spöke, när alla komma ihop. På sådana uppenbarelser vill jag icke längre förspilla min tid."

Vid dessa ord reser han sig upp i sängen, i tanke att lämna henne, då plötsligt en ohygglig figur, liksom öfverhöljd af spindelväf, höjer sig upp gent emot honom, och som, att dömma efter dess ställning tycktes med Goethe hafva legat skaffötters, framskjuter sitt gråskymliga ansikte, och efter ett skrällande: "Ha-ha-ha-ha!" på ögonblicket försvinner.

Goethe lärer själf ofta ha berättat detta för åtskilliga af sina vänner, och det påstås till och med, att han uppsatt en skriftlig berättelse därom, men hvilken likväl, så vidt man vet, aldrig blifvit tryckt.

Sedan den tiden har Gråpappersansiktet icke vidare låtit höra af sig, så vidt man vet.

huru jag vet, att det kommer. — När det kommer, den kommande krisen m. m.

Jakobs hufvudgärd eller **Kröningsstolen i Westminster Abbey**, af *M. G. A. Rogers*. Pris 80 öre.

Wistrands Husläkare, Handbok i husmedicinen, eller anvisning för igenkännandet och den enklaste behandlingen af inre och yttre sjukdomar, jämte en kort Helso- och Medikamentslära. Utgifven till tjänst för dem, som icke genast kunna anskaffa läkarehjälp och i synnerhet för aflägset boende hushåll på landet. Af medicinalrådet *A. Tim. Wistrand.* Nionde upplagan i nära öfverensstämmelse med den af prof. *Fredr. Björnström* omarbetade och utgifna åttonde upplagan, öfversedd af en medicine doktor. Pris 2 kr. 50 öre, inb. 3 kr. 50 öre.

Om tillståndet efter döden. Bibliska undersökningar med hänsyn till den dithörande äldre och nyare literaturen, af *H. W. Binck.* Pris 1 kr.

Gyldene skatteskrin, innehållande bibliska betraktelser för hvarje dag i året, af *Joh. Fr. Stark.* Tredje öfversedda och förbättrade upplagan. 504 sid. inb. 1:50, klb. 1:75. "Starks skrifter hafva länge meddelat rik välsignelse åt tusentals hungrande själar. Hvar och en, som vill vederqvicka och stärka sig under pilgrimsvandringen, skall icke utan välsignelse begagna dessa evangeliska sanningar, dessa gyllene skatter, hvilka icke nog kunna värderas. Hans framställningssätt är kärleksfullt, klart väckande och äkta evangeliskt."

Skrifter för folket: Sagor, Historia, m. m.

Nr. 1. Sagan om Melusina. Pris 25 öre. „ 2. „ Fiskaren och anden. Pris 25 öre. „ 3. „ Trollhästen. Pris 25 öre. „ 4. Spåkvinnan Lenormand, dess lif och verksamhet. Pris 35 öre. „ 5. Repslagaren i Bagdad eller den stora diamanten. Pris 30 öre „ 6. Pontius Pilatus' berättelse om Vår Herre Jesus Kristus. Pris 25 öre. „ 7. Sagan om Ali Baba och de fyratio röfvarne. Pris 30 öre. „ 8. „ Den talande fågeln, det spelanda trädet och den rinnande vattenkällan. Pris 30 öre. „ 9. Legenden om Jerusalems skomakare. Pris 10 öre. „ 10. „ De sju sofvare. Pris 10 öre. „ 11. „ Sanct Per och Broder Lustig. Pris 20 öre. „ 12. Garoliana. Hågkomster ur Carl XV:s lif. Pris 40 öre. „ 13. Konung Oskar I i Ryssland eller det olycksbringande famntaget. Pris 40 öre. „ 14. Bränvin och salt. Läkemedel mot Gikt m. m. Pris 25 öre. „ 15. Doktor Franks Nyaste Hus-Apotek. Pris 40 öre. „ 16. Röfvaranföraren Rinaldo Rinaldini. Pris 60 öre. „ 17. Sagan om Mästerkatten. Pris 10 öre. „ 18 „ det självdukande bordet, guldåsnan och den dansande knölpåken. Pris 25 öre. „ 19. Sagan om Tummeliten. Pris 20 öre. „ 20. „ Fågel blå. Pris 30 öre. „ 21. „ Askungen. Pris 15 öre. „ 22. „ Lycksalighetens Ö. Pris 25 öre. „ 23. „ Riddar Blåskägg. Pris 15 öre. „ 24. Finska legender. Pris 25 öre. „ 25. Sagan om Sjöfararen Sindbad. Pris 30 öre. „ 26. „ Köpmannen i Bagdad, eller krukan med de tusen guldmynten. Pris 20 öre. „ 27. Menniskohjertat ett Herrens tempel eller djefvulens bostad. Pris 25 öre. „ 28. En nykters resa, af Nils Johnsson. Pris 20 öre. „ 29. Sagan om Prins Ahmed och Fédrottningen. Pris 35 öre. „ 30. Historien om den heliga Genoveva af Brabant. Med sex teckningar „ 31. Hvad statsrådinnan berättade. Pris 25 öre. „ 32. Spöket på Widtsköfle slott. Pris 20 öre. „ 33. Sagan om Prins Alasman och Andekonungen. Pris 25 öre „ 34. Den skånske klockaren Liljas historier. „ 35. Jesu barndomsbok och Joachim och Anna. „ 36. Legenden om förrädaren Judas. „ 37. Vederdöparne och deras rike i Münster. „ 38. Sägnen om gråpappersansiktet. Pris 20 öre. „ 39. Magnus Stenbock och hans smålandspojkar i slaget vid Helsingborg. „ 40. Mickel Räfs friarefärd.

Samlingen fortsättes.

—